

# Årsredovisning 2021

---

*Miljö- och hälsoskyddsnämnden*

## 1. Nämndens ansvar och uppgifter

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag är myndighetsutövning utifrån ett antal olika lagstiftningsområden, varav de största är miljöbalkens och livsmedelslagstiftningens områden.

Uppdraget innebär kontroll och tillsyn av befintliga verksamheter i kommunen, hantering av anmälan och tillstånd enligt lagstiftningen, hantering av klagomål samt remisshantering.

Miljöskyddsområdet omfattar flera arbetsområden som exempelvis tillsyn över klassade miljöfarliga verksamheter (till exempel bensinstationer och tillverkare), handläggning av tillståndsansökningar och anmälningar (till exempel om efterbehandling av förorenad mark eller hantering av dagvatten).

Hälsoskyddsområdet omfattar tillsyn över bostäder avseende hälsoaspekter (fukt och mögel med mera), lokaler som hygienlokaler (tatuering, fotvårdare med flera), vårdlokaler och samlingslokaler, och inte minst hantering av klagomål på olägenheter för människors hälsa och miljö exempelvis från buller, lukt och nedskräpning.

Livsmedelskontrollen innebär tillsyn över verksamheter som hanterar och serverar livsmedel och dricksvatten. Syftet med regelverket och kontrollen är att skydda människors hälsa. Människor ska inte bli sjuka av livsmedel eller vatten men ska också skyddas som konsument. Med det menas att det ska framgå vad vi köper, och att märkningen ska vara korrekt (så kallad redlighet).

Strålskyddstillsyn utgår från strålskyddslagen och omfattar arbete med radon men också strålning från solarier.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tillsyn över rökförbud på allmänna platser enligt tobakslagen (Socialnämnden beviljar och utövar tillsyn över försäljning av tobak med mera i kommunen).

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har även tillsyn enligt lag om sprängämnesprekursorer. Det betyder ansvar för och kontroll av att de som säljer ingredienser för sprängämnena kontrollerar köparens tillstånd.

Utöver det medverkar miljö- och hälsoskyddsnämnden i arbete med stadsbyggnadsfrågor inom kommunen. Nämndens uppgift är att bidra med kompetens om hur miljöstatusen är (så kallad miljöövervakning), hur planering och utbyggnad påverkar miljön och hälsan samt att bidra med förebyggande råd om hur vi kan undvika eller minimera negativ påverkan på miljö och hälsa. Det görs främst genom deltagande i projekt och genom remisshantering.

## 2. Verksamhetschefens kommentar till resultatet

För år 2021 redovisar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 2,2 miljoner kronor vilket motsvarar 22 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på att särskilda medel för miljöövervakning inte förbrukats fullt ut, statligt bidrag för trängselkontrollen, lägre personalkostnader med anledning av vakanser samt lägre hyreskostnader.

Intäkterna för prövning och tillsyn är sammantaget för alla verksamheter enligt budget. Nämnden har därutöver fått statlig kompensation för trängseltillsyn (0,4 miljoner kronor) vilket ingår i resultatet.

Projektet att starta upp luftkvalitetsmätningar var i slutskedet vid årsskiftet. Upphandlingsförfarandet drog ut på tiden under året. Ett avtal med en leverantör har ingåtts och mätplatser har rekognoserats. Nämnden har fattat beslut om mätplatser och antagit en mätstrategi. Bygglovsprövning pågår för valda platser och därefter kan mätstationerna placeras och mätning bedrivas.

Service målen har i stort uppnåtts för perioden.

Miljöavdelningen har dessvärre haft fyra personalavgångar under sommar/höst vilket även inkluderar miljöchefen. Det är en hög andel för en liten avdelning. Rekrytering har skett och vid årsskiftet återstod en rekrytering att slutföras under vintern 2022. Ny miljöchef har rekryterats som tillträder i slutet av februari 2022. Omprioriteringar har varit nödvändiga för att klara av den viktiga tillsynen och till exempel har avdelningen klarat av livsmedelskontrollen så att kontrollskulder inte uppstått. Det är främst utvecklingsprojekt som fått pausas när tillsynen har prioriterats.

### 3. Viktiga händelser i verksamheten

Avdelningen har svarat för trängselkontroll på serveringar under 2021 fram till september då de flesta restriktioner upphävdes. Efterlevnaden av regelverket har generellt varit god på kommunens serveringar.

Miljöavdelningen har haft tre personalavgångar under våren/sommaren och under hösten valde miljöchefen att avsluta sin anställning. Ersättningsrekryteringar har gjorts för två av handläggartjänsterna liksom att chefstillsättningen för miljöchefstjänsten är klar. Den nya miljöchefen tillträder i slutet av februari 2022. Rekrytering pågår för full bemanning.

Personalbrist har gjort att vissa omprioriteringar har gjorts av verksamheten. Utvecklingsprojekt och aktiviteter har fått stå tillbaka för nödvändig tillsyn. Exempelvis är lanseringen av e-tjänster inte genomförd ännu. Livsmedelsverksamheten har klarat målen och ingen kontrollskuld har uppstått. Det är glädjande att resultatet för nöjd-kund-index (NKI) inom livsmedelstillsynen är mycket högt sett till att det avspeglar väldigt många ärenden/verksamhetskontakter och under en utmanande tid med pandemi, trängselkontroll och personalbrist.

### 4. Måluppfyllelse

#### 1. Hög kvalitet

Danderyds kommun erbjuder service och tjänster av hög kvalitet. Detta innebär att kommunens invånare och näringsliv erbjuds ett gott bemötande, hög tillgänglighet och delaktighet i kontakt med kommunens verksamheter. Kommunen strävar efter öppen dialog där kommunens invånare, föreningar och organisationer ges möjlighet till inflytande. Danderydsborna ska erbjudas en bra och attraktiv service. En positiv utveckling av de kommunala kärnområdena skola, barn- och äldreomsorg skall sättas i fokus

Nämndmål	Bedömning	Trend
1.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en hög servicegrad och tillgänglighet		-

Nyckeltal	Utfall 2021	Mål 2021	Bedömning	Trend
Granskning av anmälningar/ansökningar inom miljö- och hälsoskydd ska påbörjas inom två veckor	84%	80%		→
Handläggning av klagomålsärenden inom miljö- och hälsoskydd ska påbörjas inom två veckor	73%	80%		↘
SBA Nöjd kundindex (NKI) företag, Livsmedel	82	70		↗

Nyckeltal	Utfall 2021	Mål 2021	Bedömning	Trend
SBA Nöjd kundindex (NKI) företag, Miljöbalken		70	○	-
SBA Nöjd kundindex (NKI) Danderydsbor, Miljöbalken	59	70	◐	↘

Nöjd kundindex graderas enligt skalan: 80 eller högre: Mycket högt, 70 till 80: Högt, 62 till 69: Godkänt, 50 till 61: Lågt, 50 eller lägre: Mycket lågt

NKI inom livsmedelsmedelskontrollen har ökat ytterligare från en redan hög nivå tidigare år och är nu mycket högt. NKI är 81 jämfört med tidigare 76. Resultatet är glädjande sett till att det avspelar väldigt många ärenden/verksamhetskontakter och under en utmanande tid med Corona, trängselkontroll och personalbrist.

Utfallet för NKI företag, Miljöbalken saknas. Anledningen är att om det är färre än sju svarande redovisas inte siffran.

Utfallet för NKI Danderydsbor, Miljöbalken är lågt. En sänkning från 71 till 59. Det bör noteras att resultaten baseras på relativt få ärenden. När det är få ärenden påverkas det totala resultatet direkt av eventuella negativa beslut inom tillsynen. Någon tydlig förklaring kan inte säkerställas då kontoret inte vet vilka verksamheter som svarat på NKI-enkäten.

Under 2021 var planen att utveckla servicen tillsammans med kommunens Kontaktcenter, fortsätta arbetet med införande av e-tjänster inom miljö- och livsmedelsområdena samt påbörja revidering av nya hemsidor för miljö- och hälsoskydd samt livsmedelsområdena.

Arbete har bedrivits med två av e-tjänsterna men har inte slutförts och lanserats. Anledningarna är dels att arbetet och samordningen försvårats av pandemin men främst att den personalbrist som avdelningen haft har medfört att tillsynsuppgifter har prioriterats.

Hög servicenivå till invånare och de som verkar i kommunen är alltså i fokus med gott bemötande, hög tillgänglighet och god information i kontakter med nämndens myndighetsutövning. Resultaten för livsmedelskontrollen är mycket goda och målet bedöms i stort som uppfyllt.

## 2. Stor valfrihet




Danderyds kommun erbjuder stor valfrihet i kommunens service och tjänster. Detta innebär att kommunens invånare kan välja inom den kommunalt finansierade servicen utifrån individens önskemål och förutsättningar

Nämnden har inget mål under strategiområdet.

## 3. Hög attraktivitet

Danderyds kommun är en attraktiv kommun att bo, leva och verka i. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunen är trygg och säker och erbjuder goda möjligheter för hälsa och välbefinnande. Kommunen ger goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter. Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger möjlighet för medarbetare och chefer att utvecklas.

Nämndmål	Bedömning	Trend
3.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en god kompetensförsörjning och erbjuder en attraktiv arbetsplats för anställda	◐	-

Nyckeltal	Utfall 2021	Mål 2021	Bedömning	Trend
HME (hållbart medarbetarengagemang)	83	70		–
Korttidssjukfrånvaro	1%	3%		–
Personalomsättning (på egen begäran)	42%	15%		↘

Målvärdena för HME och korttidssjukfrånvaro avser hela miljö- och stadsbyggnadskontoret. Måttet för personalomsättning avser endast miljöavdelningen. Nyckeltalet personalomsättning mäts genom antal avgångar på egen begäran genom antalet anställda. Då arbetsmarknaden numera är mer rörlig är 15 procent en hög målsättning.

HME är ett samlingsmått som sammanfattar frågor till medarbetarna rörande områdena motivation, ledarskap och styrning. Resultaten var goda i mätning som gjordes under våren 2021. Värden över 70 anses vara bra.

Korttidssjukfrånvaron är mycket låg. Noteras bör att många av miljö- och stadsbyggnadskontorets uppgifter kan utföras digitalt på distans hemifrån trots att medarbetare har lindriga symptom. Det gör att sjukfrånvarotalen inte vittnar om hur många som varit sjuka.

Personalomsättning på egen begäran var 42 procent på miljöavdelningen 2021, vilket är en mycket hög omsättning. Det har inte framkommit någon entydig anledning till att flera medarbetare valt att lämna avdelningen. Avslutssamtal har hållits och skälen har varit individuella. Möjligen kan pandemin vara en omständighet som gör att många omvärderar sina val och möjligheter. Arbetsmarknaden är mycket god för inspektörer och det finns erbjudanden från andra arbetsgivare.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet och resultat är helt avhängig tillräckliga personella resurser och kompetenser. Det är därför ett mål att aktivt upprätthålla kompetensförsörjningen på en hög nivå över tid. Målet innebär aktivt arbete med att vara en attraktiv arbetsplats med hög delaktighet från medarbetarna.

Under 2021 har rutiner anpassade för digitalt arbete utvecklats och för mer gemenskap och teamarbete. Avdelningen har haft flera stående möten varje vecka för samsyn och samordning. Avdelningschefen har haft regelbunden avstämning på individnivå och bistått i avvägningar och för prioritering av uppgifter.


#### 4. Hög effektivitet


Danderyds kommuns verksamheter samverkar och gör rätt prioriteringar för att nå effektivitet. God ekonomisk hushållning ska vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet. Danderyds kommun ska ha en låg kommunalskatt.

Nämnden har inget mål under strategiområdet.

#### 5. Stark utveckling

Danderyds kommun utvecklar och förbättrar ständigt den service och de tjänster som kommunen erbjuder. Företag erbjuds goda förutsättningar att etablera sig och verka i kommunen. Danderyd präglas av en god och hälsosam miljö och kommunens verksamheter arbetar för en långsiktigt hållbar utveckling. Omvärldsanalys, utvärdering och digitalisering är grunden för innovativ utveckling i kommunens arbete.

Nämndmål	Bedömning	Trend
5.1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en utvecklad luftövervakning i Danderyds kommun genom luftkvalitetsmätningar		-

Nyckeltal	Utfall 2021	Mål 2021	Bedömning	Trend
Upphandling slutförd	Genomförd	Genomförd		-
Mätningar i drift	Se kommentar	Genomförd		-

Kommunfullmäktige beslutade att ge nämnden medel för förstärkt miljöövervakning genom fysiska mätningar av luftkvaliteten i Danderyds kommun från 2021. Målet var att upphandlingen skulle vara slutförd kvartal 1 och mätningar i drift kvartal 2. Upphandlingen försenades då upphandlingsstöd saknades i kommunen under vintern/våren 2021. Upphandling har skett, avtal skrivits med mätkonsult och lämpliga mätplatser och strategier har utarbetats. Nämnden fattade beslut om dessa under oktober 2021 och därefter har elförsörjning och handlingar för bygglovsansökningar ordnats. När bokslutet skrivs pågår bygglovsprövningar och om/när dessa beviljas kan mätningar verkställas omgående. Målet om att ha en utvecklad luftövervakning är uppfyllt inom kort.

## 5. Personal

**År:** 2021 **Period:** December **Ansvar:** Miljö- och hälsoskyddsnämnden **Verksamhet:** Verksamhetsstruktur **Anställningsform:** Samtliga Anställningsformer **Avtal:** 01 AB **Anställningsgrupp:** Månadsavlönade

		Antal personer	Antal årsarbetare	Antal årsarbetare 2020	Förändring
Månadsavlönade	Tills vidare	8	8.00	10.0	-2.0
Månadsavlönade	Visstid			1.0	-1.0
Månadsavlönade	Samtliga Anställningsformer	8	8.00	11.0	-3.0

Antalet personer i tabellen ovan redovisar status per december 2021.

Fyra avgångar på egen begäran har skett under 2021.

I antalet personer ingår miljösamordnaren som arbetar mot kommunstyrelsen, personalen på staben redovisas på byggnadsnämnden.

## 6. Ekonomi

För år 2021 redovisar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 2,2 miljoner kronor vilket motsvarar 22 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på lägre personalkostnader på grund av personalomsättning och att hälften av luftövervakningsmedlen inte har gått åt, samt att intäkterna blev högre beroende på ett bidrag för trängseltillsyn.

### 6.1 Driftredovisning

Sammanställningen visar nämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år.

År: 2021 Period: December Enhet: Miljoner kronor (vänt tecken)

Konto_RR	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse Miljoner kronor	Avvikelse %	Utfall 2020
INTÄKTER	3.3	3.7	0.4	11.5%	3.5
KOSTNADER	-13.0	-11.2	1.8	-13.8%	-10.7
<b>Nettokostnader</b>	<b>-9.7</b>	<b>-7.5</b>	<b>2.2</b>	<b>-22.4%</b>	<b>-7.2</b>

Nämndens budget (anslag) för 2021 uppgår till 9,7 miljoner kronor netto, varav 1 miljon kronor är en särskild satsning för att stärka miljöövervakningen i kommunen.

Utfallet av tillsynsintäkterna blev totalt i enlighet med budget (3,3 miljoner kronor). Därutöver har nämnden fått ett statligt bidrag för trängseltillsyn (0,4 miljoner kronor) vilket gör att totala utfallet för nämndens intäkter blev 3,7 miljoner kronor.

Kostnaderna blev 1,8 miljoner kronor under budget. Främsta förklaringarna till det är lägre personalkostnader (0,5 miljoner kronor) på grund av personalomsättning. Hälften av luftövervakningsmedlen har inte gått åt (0,5 miljoner kronor), lägre IT-kostnader (0,1 miljoner kronor) på grund av investeringar som uteblivit och därmed inte givit ökade driftkostnader. Lägre hyreskostnader (0,3 miljoner kronor) och lägre kostnader för nämndsammanträden (0,1 miljoner kronor) då två blev inställda. Därutöver är förklaringen lägre juristkostnader och outnyttjad budgetreserv samt generellt lägre kostnader på grund av personalomsättning exempelvis bilpools- och kurskostnader (0,3 miljoner kronor).

Kapitalkostnaderna var budgeterade till 0,2 miljoner kronor och utfallet blev knappt 0,2 miljoner kronor.

## 6.2 Verksamhetens nettokostnader

År: 2021 Period: December Konto: RR Enhet: Miljoner kronor (vänt tecken)

Verksamhet	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse Miljoner kronor	Avvikelse %	Utfall 2020
Nämnd	-0.4	-0.3	0.1		-0.3
Stab	-2.1	-1.9	0.2		-2.0
Livsmedel	0.0	0.4	0.4		-0.2
Miljö- och hälsoskydd	-6.2	-4.8	1.4		-3.8
Miljösamordning	-1.0	-1.0	0.0		-0.9
<b>Summa</b>	<b>-9.7</b>	<b>-7.5</b>	<b>2.2</b>	<b>-22.4%</b>	<b>-7.2</b>

Verksamheten nämnd redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,1 miljon kronor. Två sammanträden blev inställda (maj och augusti).

Verksamheten stab redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,2 miljoner kronor. Främsta förklaringarna är lägre jurist-, hyres- och IT-kostnader samt att nämndens budgetreserv inte använts.

Livsmedelsverksamheten redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,4 miljoner kronor. Livsmedelsintäkterna blev lägre än budgeterat på grund av färre uppföljande kontroller (med anledning av färre inspektioner på verksamheter med risk utifrån coronapandemin). Däremot fick nämnden ett statligt bidrag för trängselkontroll på 0,4 miljoner kronor och det gör att intäkterna totalt överstiger budget med 0,2 miljoner kronor. Personal-, hyres- och IT-kostnaderna blev 0,2 miljoner kronor lägre.

Verksamheten miljö- och hälsoskydd redovisar en positiv avvikelse mot budget med 1,4 miljoner kronor. Intäkterna blev 0,2 miljoner kronor högre än budget, till exempel för projekt tillsyn flerbostadsfastigheter samt för tillsyn av miljöfarlig verksamhet i samband med att

handläggare avslutat sina ärenden. Kostnaderna blev 1,2 miljoner kronor lägre. Främsta förklaringarna till det är lägre personalkostnader (0,3 miljoner kronor) på grund av personalomsättning. Hälften av luftövervakningsmedlen har inte gått åt (0,5 miljoner kronor), lägre hyreskostnader (0,2 miljoner kronor), lägre IT-kostnader samt generellt lägre kostnader på grund av personalomsättning, till exempel bilpools- och kurskostnader.

Verksamheten miljösamordning som svarar mot kommunstyrelsen men har sin budget i miljö- och hälsoskyddsnämnden, redovisar ingen budgetavvikelse.

### 6.3 Investeringsredovisning

**År: 2021** **Period: December** **Enhet: Miljoner kronor (vänt tecken)** **Projekttyp: Investering**

Projekt	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse Miljoner kronor	Avvikelse %
Oförutsedd investering	0.0	0.0	0.1	-100.0%
Digitalisering och e-tjänster	-0.2	0.0	0.1	-100.0%
<b>Summa projekt</b>	<b>-0.2</b>	<b>0.0</b>	<b>0.2</b>	<b>-100.0%</b>

Nämndens investeringsbudget har inte förbrukats 2021. En e-tjänsteplattform med tillhörande e-tjänstepaket är inköpt 2020, därefter har e-tjänsterna tekniskt sett gjorts klara för att kunna tas i bruk. Det som återstår i projektet är att uppdatera hemsidan som stöd för lansering. På grund av personalsituationen på avdelningen har det planerade arbetet inte kunnat göras 2021.

## 7. Intern kontroll

I nämndens internkontrollplan 2021 finns fyra kammungemensamma kontroller. Attestregler, delegeringsprocessen, personliga utlägg och strategiska avtal har kontrollerats och inga avvikelser är funna.

Utöver dessa finns tre kontrollmoment som kontoret bedömt vara väsentliga att följa för nämnden. Att fakturering sker, skyndsamt utlämning av allmän handling och bisyssla även här är inga avvikelser är funna.

## 8. Risker

### Livsmedelsintäkter

Från 2024 ska efterhandsdebitering ske efter att livsmedelstillsyn utförts istället för som idag, årsvis. Ändringen kommer att innebära mer administrativt arbete. Under omställningen till efterhandsdebitering måste en ny taxa för livsmedelskontrollen tas fram och efter beslut ska livsmedelsverksamheterna klassas enligt taxan med överklagbara beslut. Det är ett omfattande arbete som inte kan debiteras och som samtidigt innebär minskad tid för livsmedelstillsyn under en period.

Om ytterligare något år aviseras att riskklassningssystemet ska ändras nationellt. Det vill säga systemet för klassning över hur många timmar tillsyn olika livsmedelsverksamheter ska ha. Även då ska verksamheterna omklassas med beslut. Det finns en risk att underlaget för tillsyn och livsmedelsintäkterna kommer att minska.

### Trängseltillsyn och pandemieffekter

Uppgiften har inneburit att tillsynsresurser tagits i anspråk även under 2021, mest under våren/sommaren. Efterlevnaden av trängselreglerna har varit god på serveringsställen i kommunen och därför har frekvensen på tillsynen kunnat minskas successivt. Under hösten togs restriktionerna bort för att återinföras igen i december 2021.



På grund av pandemin och det ekonomiska läget kan verksamheter som står under nämndens tillsyn på längre sikt gå i konkurs eller få svårigheter att betala avgifter som ingår i livsmedelskontrollens eller miljö- och hälsoskyddstillsynens intäkter. Under hösten 2021 har några få verksamheter avregistrerat sig.

### **Personalomsättning**

Nämnden och miljöavdelningen är sårbar vad gäller personal och budget då verksamheten är liten och personalberoende. Tyvärr har avdelningen haft fyra personalavgångar under 2021 vilket påverkar verksamheten även innevarande år när säkerställande av bemanning och introduktion av personal måste hanteras. Omprioriteringar av den planerade verksamheten kan behöva göras.

## **9. Strategiska avtal**

Nämnden har inte några strategiska avtal.

## **10. Prestationer och nyckeltal**

Redovisas i bilaga.